

Kursplan

Fakulteten för konst och humaniora
Institutionen för film och litteratur

1LI100 Barn- och ungdomslitteratur, 30 högskolepoäng
Children's Literature, 30 credits

Huvudområde

Litteraturvetenskap

Ämnesgrupp

Litteraturvetenskap

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1N

Fastställande

Fastställd 2009-12-07.

Reviderad 2024-05-27. Revidering av kurslitteratur.

Kursplanen gäller från och med hösttermin 2024.

Förkunskaper

Grundläggande behörighet.

Mål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

- analysera och tolka barn- och ungdomslitterära texter,
- diskutera barnlitteraturens historia i samspel med andra samhällsföreteelser,
- redogöra för relevanta delar av barnlitteraturforskningens historia, teorier, terminologi och metoder,
- presentera, analysera och diskutera frågeställningar inom det barn- och ungdomslitterära området.

Delkurs 1. Barn- och ungdomslitteratur, en introduktion (7,5 hp)

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

- redogöra översiktligt för grunderna i barnlitteraturens historia,
- beskriva och förklara barnlitteraturforskningens teorier, terminologi och metoder,
- tolka och diskutera barnlitterära texter.

Delkurs 2. Barnlitteraturens historia fram till 1945 (7,5 hp)

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

- redogöra för barnlitteraturens historia i förhållande till samhällsutvecklingen fram till 1945,
- analysera och tolka centrala barn- och ungdomslitterära verk från denna period.
- applicera barn- och ungdomslitterära teorier och terminologi på ett urval av historiskt betydelsefulla barn- och ungdomslitterära verk i egen textanalys.

Delkurs 3. Barn- och ungdomslitteraturens historia från 1945 fram till idag (7,5 hp)

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

- redogöra för barnlitteraturens historia i förhållande till samhällsutvecklingen från 1945 och fram till idag,
- analysera och tolka centrala barn- och ungdomslitterära verk från denna period,
- applicera barn- och ungdomslitterära teorier och terminologi på ett urval av historiskt betydelsefulla barn- och ungdomslitterära verk i egen textanalys.

Delkurs 4. Barnteater (3,5 hp)

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

- på ett övergripande sätt beskriva barnteaterns historiska utveckling,
- redogöra för olika synsätt på barnteater som ett konstnärligt uttryck, ett didaktiskt redskap och som underhållning,
- reflektera över barnet som medskapare, som publik och som aktör på scenen, och analysera de särskilda förutsättningar och möjligheter som råder för barnteater som konstform.

Delkurs 5. Att läsa ett författarskap (4 hp)

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

- redogöra för centrala barnlitterära analysmetoder,
- applicera analysmetoder på ett utvalt författarskap,
- skriftligt analysera ett antal barn- och ungdomslitterära verk.

Ett kompletterande mål för all utbildning inom det humanistiska området är förmågan att korrekt använda svenska språket i tal och skrift.

Innehåll

Delkurs 1. Barn- och ungdomslitteratur, en introduktion (7,5 hp)

Delkursen är en introducerande kurs om barn- och ungdomslitteratur och dess historia, med tonvikt lagd på 1900-tal och samtid. Modeller för litteraturanlys och litteraturvetenskaplig terminologi, i synnerhet den som förekommer på det barnlitteraturvetenskapliga området, introduceras. Kursen innehåller också närstudier av ett antal texter.

Delkurs 2. Barnlitteraturens historia fram till 1945 (7,5 hp)

Delkursen är en historisk kurs som fördjupar studiet av hur barn- och ungdomslitteraturen utvecklas utifrån olika historiska, pedagogiska och litterära förutsättningar och etableras som kulturfaktor fram till 1945. Delkursen gör nedslag i olika centrala barn- och ungdomslitterära verk och verken analyseras med hjälp av teori och terminologi kopplad till det barn- och ungdomslitterära området.

Delkurs 3. Barn- och ungdomslitteraturens historia från 1945 fram till idag (7,5 hp)

Delkursen fördjupar studiet av hur barn- och ungdomslitteraturen utvecklats efter 1945. Delkursen problematiserar definitioner av samt relationen mellan barn- och ungdomslitteratur.

Delkurs 4. Barnteater (3,5 hp)

Delkursen vill ge förståelse för barnteaterns förutsättningar och möjligheter, som konstform och som didaktisk upplevelse. Kursen ger ett kort historiskt perspektiv men fokuserar mest på samtida föreställningar och pjästexter. Efter kursen förväntas studenten känna till de mest centrala terminologiska begreppen, några olika genrer och exempel från dessa och ett flertal avgörande uppsättningar. Studenten ska ha läst några betydelsefulla pjästexter och analyserat dessa i relation till sin samtid och i relation till barnteater som genre. Studenten ska också ha sett två uppsättningar för barn, helst i ett levande framförande, och i grupp diskuterat denna upplevelse, både med fokus på föreställningen och publikens interagerande med det som hände på scenen.

Delkurs 5. Att läsa ett författarskap (4 hp)

Delkursen avser att ge fördjupning i ett nyare författarskap. Vilket detta författarskap är bestäms av undervisande lärare. Studenterna förväntas läsa flera verk av författaren och bidra till kursens gemensamma kunskapsproduktion genom att också producera material till kursen efter lärarens instruktioner. Författarskapet diskuteras ur flera aspekter och utmynnar i en mindre självständig skriftlig analysuppgift. Efter kursen förväntas studenten ha fått fördjupad kunskap om författarskapet, några grundläggande litteraturvetenskapliga analysverktyg samt kunna placera in författarskapet i ett barnlitterärt sammanhang. Studenten ska också ha fått inledande kunskap om akademiskt skrivande.

Undervisningsformer

Undervisningen sker i form av föreläsningar, uppgifter och diskussioner.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

För betyget Godkänd ska kursens mål vara uppnådda. Betygskriterier för betyget Väl godkänd meddelas skriftligen vid kursstart. För betyget Väl godkänd på hela kursen krävs att studenten uppnått betyget Väl godkänd på minst 22,5 hp i kursen.

Delkurs 1-4 examineras genom individuella skriftliga inlämningsuppgifter och gruppdiskussioner.

Delkurs 5 examineras dels genom ett mindre individuellt skriftligt arbete, dels under kursens gång genom en individuell uppgift där varje student producerar kursmaterial utifrån undervisande lärares instruktioner.

Omexamination ges i enlighet med Lokala regler för kurs och examination på grundnivå och avancerad nivå vid Linnéuniversitetet. I det fall student med

funktionsnedsättning har rätt till särskilt pedagogiskt stöd beslutar examinator om anpassad eller alternativ examination.

Kursvärdering

Kursvärdering genomförs under kursen eller i nära anslutning till kursens avslutning. Resultat och analys av genomförd kursvärdering ska skyndsamt återkopplas till de studenter som genomfört kursen. Studenter som deltar vid nästa kurstillfälle ska senast vid kursstart informeras om föregående kursvärderingsresultat och genomförda förändringar i kursen.

Överlappning

Kursen kan inte ingå i examen med annan kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i följande kurs/kurser:
1LI101, 7,5 hp och 1LI020 (delkurs 1), 7,5 hp.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Delkurs 1. Barn- och ungdomslitteratur, en introduktion (7,5 hp)

Facklitteratur

Almgren-White, Annette & Ehriander, Helene. 2020. "Ett litet djur åt Pelle: en bilderboks relationer till *Vi på Saltkråkan*", i *Humanetten*, volym 45, s. 231-255 (25 s). Tillgänglig på nätet.

Andersson, Maria. 2008. "Borta bra, men hemma bäst? Elsa Beskows och Astrid Lindgrens idyller" i Andersson, Maria & Druker, Elina (red.). *Barnlitteraturanalyser*. Studentlitteratur. 15 s. ISBN 9789144040288. Tillhandahålls av institutionen.

Boglund, Ann & Nordenstam, Anna. 2015. *Från fabler till manga 1. Litteraturhistoriska och didaktiska perspektiv på barnlitteratur*. Gleerups. (i urval ca 200 s.) ISBN 9789140689443

Boglund, Ann & Nordenstam, Anna. 2016. *Från fabler till manga 2. Litteraturhistoriska och didaktiska perspektiv på ungdomslitteratur*. Gleerups. (i urval ca 200 s) ISBN 9789140689467

Nikolajeva, Maria. 2017. *Barnbokens byggklossar*. Studentlitteratur. s. 13-61, 235-313. 128 s. ISBN 9789144114675

Rhedin, Ulla. 2013. "På upptäcktsfärd med bilderboken i nya teoretiska landskap". I Rhedin, Ulla, K., Oscar & Eriksson, Lena (red.). *En fanfar för bilderboken*, Alfabeta. 15 s. Tillhandahålls av institutionen

Salomonsson, Anna. 2020. "Vatten som liv och död. Didaktiska och ekokritiska perspektiv på Mats Söderlunds ungdomsroman *Hotel*" i Löwe, Corina & Nilsson Skåve, Åsa (red.). *Didaktiska perspektiv på hållbarhetsteman i barn- och ungdomslitteratur*, Natur & Kultur. 22 s. ISBN 9789127824881

Österlund, Mia. 2011. "'Se så söt du blir i den här'. Maktkamp, generation och genus i Carin och Stina Wirséns bilderböcker". *Barnboken*, 31 (2). Tillgänglig på nätet.

Skönlitteratur

Samtliga titlar kan läsas på svenska eller engelska.

Bergström, Gunilla. Valfri Alfons-bok. Rabén och Sjögren.

Beskow, Elsa. 2010 (eller annan utgåva). *Tomtebobarnen*. Bonnier Carlsen. 32 s.

Carroll, Lewis. 2009 (eller annan utgåva). *Alice i Underlandet*. B Wahlströms förlag. 192 s.

Eriksson Sjögård, Malin. 2021 (eller senare utgåva). *Fat Dance*. Bromma: Opal, 200 s.

Gripe, Maria. 2006 (eller annan utgåva). *Tordyveln flyger i skymningen*. Bonnier Carlsen. 360 s.

Helsing, Lennart. 1995 (eller annan utgåva). *ABC*. Rabén och Sjögren. 32 s.

Jansson, Tove. 2004 (eller annan utgåva). *Farlig midsommar*. Alfabet. 144 s.

Khalil, Nora. 2022 (eller annan utgåva). *Yani*. Natur & Kultur. 197 s.

Lindenbaum, Pija. 2010 (eller annan utgåva). *Gittan och gråvargarna*. Rabén och Sjögren. 32 s.

Lindgren, Astrid & Nilsson, Thore, Maria. 2019. *Ett litet djur åt Pelle*. Rabén & Sjögren. 48 s.

Milne, A. A. 1999 (eller annan utgåva). *Nalle Puh*. Bonnier Carlsen. 144 s.

Nordqvist, Sven. 2007 (eller annan utgåva). *Pannkakstårtan*, Opal. 22 s.

Sendak, Maurice. 2009 (eller annan utgåva). *Till Vildingarnas land*. Bonnier Carlsen. 48 s.

Söderlund, Mats. 2018 (eller annan utgåva). *Hotet*. Rabén & Sjögren. 506 s.

Wirsén, Stina. 2007 (eller annan utgåva). *Vems mormor?*. Bonnier Carlsen. 28 s.

Delkurs 2. Barnlitteraturens historia fram till 1945 (7,5 hp)

Facklitteratur

Boglund, Ann & Nordenstam, Anna. 2015. *Från fabler till manga 1. Litteraturhistoriska och didaktiska perspektiv på barnlitteratur*. Gleerups. (i urval ca 200 s.) ISBN 9789140689443

Boglund, Ann & Nordenstam, Anna. 2016. *Från fabler till manga 2. Litteraturhistoriska och didaktiska perspektiv på ungdomslitteratur*. Gleerups (i urval ca 200 s) ISBN 9789140689467

Klingberg, Göte. 2008. *Facets of Children's Literature Research: Collected and Revised Writings*. Svenska Barnboksintitutet. (i urval ca 150 s). Tillgänglig som E-bok.

Theander, Birgitta. 2022. *Hänföra hus. Hemmet i 1900-talets flicklitteratur*. Makadam (i urval ca 150 s). ISBN 9789170614156

Wictorin, Margareta Wallin. 2017. "Afrika i tecknade serier. Ett postkolonialt perspektiv" I Andersson, Maria & Druker, Elina (red.). *Mångkulturell barn- och ungdomslitteratur*. Studentlitteratur. 18 s. ISBN 978-91-44-11181-0

Skönlitteratur

Samtliga titlar kan läsas på svenska eller engelska.

Aisopos: 2 valfria fabler. Tillgängliga online på engelska.

Andersen, H.C. *Sagor och berättelser* (1877): Två valfria. (valfri utgåva)

Beskow, Elsa (1914): *Blomsterfesten i täppan* (valfri utgåva)

de Brunhoff, Jean (1931): *Sagan om Babar, den lilla elefanten* (valfri utgåva)

Grimm: Två valfria sagor. Kan hittas här:

<https://pluggasven.wordpress.com/arkiv/svenska-ht-14-sa-7/uppg-3-sagotema/sagor-i-fulltext/>

Montgomery, L. M. (2022): *Anne på Grönkulla*, Aglaqtuk, 442 s.

Topelius, Zacharias (1880): *Lasse liten*, <http://runeberg.org/topbarn/1/0255.html>

Twain, Mark (1876): *Tom Sawyers äventyr* (valfri utgåva)

Verne, Jules (1863): *En världsomsegling under havet* (valfri utgåva)

Utöver detta tillkommer ca 100 sidor skönlitterär text som är tillgänglig online. Tänk på

att vissa böcker kan finnas som e-resurs! Kolla www.kb.se/libris

Delkurs 3. Barn- och ungdomslitteraturens historia från 1945 fram till idag (7,5 hp)

Facklitteratur

Boglund, Ann & Nordenstam, Anna. 2015. *Från fabler till manga 1. Litteraturhistoriska och didaktiska perspektiv på barnlitteratur*. Gleerups. (i urval ca 200 s.) ISBN 9789140689443

Boglund, Ann & Nordenstam, Anna. 2016. *Från fabler till manga 2. Litteraturhistoriska och didaktiska perspektiv på ungdomslitteratur*. Gleerups (i urval ca 200 s) ISBN 9789140689467

Ehriander, Helene. 2019. "Gunnel Beckman. Politik och existentiella frågor", i *HumaNetten* vol. 43. Tillgänglig online.

Heggestad, Eva. 2013. "Regnbågsfamiljer och könsöverskridande barn. Bilderbokens nya invånare", i *Samlaren*, volym 134, s. 222-250. 29 s. Tillgänglig på nätet.

Nikolajeva, Maria. 2008. "Det självutlämnande jaget. Den fiktiva dagboken i barn- och ungdomslitteratur" i Andersson, Maria & Druker, Elina (red.). *Barnlitteraturlineanalyser*. Studentlitteratur. 15 s. ISBN 9789144040288

Nilsson Skåve, Åsa. 2017. "Dystopiska och utopiska drag i svenska ungdomsromaner" i Warnqvist Åsa (red.) *Samtida svensk ungdomslitteratur. Analyser* Studentlitteratur. 13 s. ISBN 978-91-44-10795-0

Öhrn, Magnus. 2008. "'Men vad i himlens namn har ni för er, pojkar!' Ulf Starks uppväxtskildringar ur ett manlighetsperspektiv" i Andersson, Maria & Druker, Elina (red.). *Barnlitteraturanalyser*. Studentlitteratur. 17 s. ISBN 9789144040288

Skönlitteratur

Samtliga titlar kan läsas på svenska eller engelska.

Beckman, Gunnel (1969): *Tillträde till festen* (valfri utgåva)

Collins, Suzanne (2008): *The Hunger Games* (valfri utgåva)

Dahle, Gro & Nyhus, Svein (2009): *Den arge* (valfri utgåva)

DiCamillo, Kate (2013): *Flora & Ulyseus: illuminerade äventyr* (valfri utgåva)

Ende, Michael (1973): *Momo eller kampen om tiden* (valfri utgåva)

Hellsing, Lennart (1945): *Katten blåser i silverhorn* (valfri utgåva) eller annan Hellsingbok (dock inte ABC)

Hinton, S. E. (1967): *Outsiders* (valfri utgåva, valfritt språk)

Höglund Anna (2015): *Att vara jag* (valfri utgåva)

Lindgren, Astrid (1945): *Pippi Långstrump* (valfri utgåva)

Lundberg, Sara (2017): *Fågeln i mig flyger vart den vill* (valfri utgåva)

Lundqvist, Jesper & Johansson, Bettina (2012): *Kivi och monsterhund* (valfri utgåva)

Rowling, J.K. (1997): *Harry Potter och de vises sten* (valfri utgåva)

Salinger, J. D. (1951): *Räddaren i nöden* (valfri utgåva)

Strömberg, Elin (2022): *Vi ska ju bara cykla förbi* (valfri utgåva)

Taikon, Katarina (1969): *Katitzi* (valfri utgåva)

Thörn, Alma (2020): *Alltid hejdå* (valfri utgåva)

Utöver detta tillkommer ca 100 sidor skönlitterär text som är tillgänglig online. Tänk på att vissa böcker kan finnas som e-resurs! Kolla www.kb.se/libris

Delkurs 4. Barnteater (3,5 hp)

Facklitteratur

Helander, Karin. 1998. *Från sagospel till barntragedi. Pedagogik, förströelse och konst i 1900-talets svenska barnteater*. Stockholm: Carlssons 1998. 304 s. ISBN 9172038047 (Boken är slut på förlaget men kan fjärrlånas på de flesta bibliotek)

Hellström, Martin. 2015. *Pippi på scen: Astrid Lindgren och teatern*. Makadam Förlag. (i urval ca 200 s.) ISBN 9789170611872

Lidén, Ellinor 2022. *Barnteater som händelse. Barnpublik och vuxenvärldar vid Kulturhuset Stadsteaterns scen i Skärholmen*. Institutionen för kultur och estetik, Stockholms universitet. ISBN 978-91-7911-820-4. Tillgänglig på nätet.

Loman, Rickard. 2016. *Drama och föreställningsanalys*. Studentlitteratur. 212 s. ISBN 9789144109435

Osten, Susanne. 2004. *Mina meningar: Essäer, artiklar analyser 1969-2002*. Gidlunds förlag. (i urval ca 100 s.) ISBN 9789178446551. Tillgänglig som E-bok.

Skönlitteratur

Göthe, Staffan: *En natt i februari*. 1980. *En natt i februari och fyra andra teaterstycken för barn*. Riksteatern. ISBN: 9185472042. Den hittas också i Göthe, Staffan. 2003.

Lysande eländen. 22 teaterpjäser. Schultz. ISBN: 9187370360

Lindström, Börje: *Sprit*. 1980. Hittas i Holm, Ingvar (red) 1980. *Teaterantologi Del 2. Pjäser för skola och scen*. Liber. ISBN: 9140544354 eller i Lindström, Börje. 1986.

Fem pjäser för barn och vuxna. Riksteatern. ISBN 9185472182

Osten, Suzanne: *Medeas barn*. 1980. Hittas i Holm, Ingvar (red) 1980. *Teaterantologi Del 2. Pjäser för skola och scen*. Liber. ISBN: 9140544354 eller i Osten, Suzanne.

2009. *Nio pjäser på Unga Klara*. Themis: 9789197678773

Därtill tillkommer filmade föreställningar samt en "live-föreställning" av barn eller ungdomsteater som studenten väljer själv och ser vid valfritt tillfälle under terminen, om möjlighet till detta finns.

Delkurs 5. Att läsa ett författarskap (4 hp)

Facklitteratur

Blomström, Vendela & Wennerberg, Jeanna. 2015. *Akademiskt läsande och skrivande*. Studentlitteratur. (i urval ca 100 s.) ISBN 9789144092546

Boglund, Ann & Nordenstam, Anna. 2015. *Från fabler till manga 1. Litteraturhistoriska och didaktiska perspektiv på barnlitteratur*. Gleerups. (i urval ca 100 s.) ISBN 9789140689443

Boglund, Ann & Nordenstam, Anna. 2016. *Från fabler till manga 2. Litteraturhistoriska och didaktiska perspektiv på ungdomslitteratur*. Gleerups. (i urval ca 100 s.) ISBN 9789140689467

Nikolajeva, Maria. 2017. *Barnbokens byggklossar*. Studentlitteratur. (i urval ca 100 s.) ISBN 9789144114675

Nikolajeva, Maria. 2000. *Bilderbokens pusselbitar*. Studentlitteratur. (i urval ca 100 s.) ISBN 9789144013626

Material om valt författarskap tillkommer på ca 100 s.

Skönlitteratur

Texter av vald författare, ca 750 s.